

Politik och kommunikation
Lars Andersson
lars.andersson@energiforetagen.se

m.remissvar@regeringskansliet.se
christina.leideman@regeringskansliet.se

Remiss på betänkandet En rättssäker vindkraftsprövning (SOU 2021:53 (dnr M2021/01277))

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Energiföretagen välkomnar utredningens förslag som innebär att kommunerna även fortsatt har en rätt att säga nej till vindkraft men att kommunen behöver ge besked tidigt i processen. Det är också viktigt att utredningen har preciserat att kommunens beslut begränsas till att enbart avse mark- och vattenanvändning för att tydliggöra skiljelinjen mellan de kommunala bedömningarna och tillståndsmyndighetens prövning. Tillståndsmyndigheten är den som är ansvarig för att pröva om vindkraftverken kan ges tillstånd med hänsyn till exempelvis naturmiljöintressen. Energiföretagen delar uppfattningen att det är en förutsättning att det är kommunen som avgör var i kommunen det är lämpligt med vindkraft och att ett positivt besked från kommunen är en förutsättning för att kunna lämna in en ansökan om tillstånd.

Lag om lokaliseringsbesked skapar stabila spelregler

Energiföretagen stöder införandet av en särskild lag för lokaliseringsbesked för tillståndspliktig vindkraft där ett lokaliseringsbesked kan vara positivt eller negativt och ska beslutas av kommunen inom sex månader. Viktiga beståndsdelar är att kommunen måste motivera sitt beslut och att lokaliseringsbeskedet gäller i fem år från att det meddelades.

Energiföretagen anser att kopplingen till huruvida den anläggning som planeras är förenlig med den markanvändning som anges i kommunens översiktsplan är positiv men har också risker. Det finns en risk att i de fall arbete med en ny översiktsplan påbörjas så kan det leda till att det blir ett stillestånd i den kommunala hanteringen vilket är olyckligt och bör om möjligt undvikas.

Det är viktigt för rättssäkerheten att ett lokaliseringsbesked kan överklagas. Energiföretagen anser att det är rimligt att överklagandet prövas på ett liknande sätt som gäller vid överklagande av detaljplaner.

Processen för överklagande

Enligt utredningens förslag ska negativa besked överklagas direkt medan positiva besked enbart ska få överklagas tillsammans med tillståndsbeslut.

Energiföretagen anser att överklagan av positiva besked ska prövas direkt. Att gå vidare med en tillståndsprocess är ett stort ekonomiskt åtagande från bolagets sida. Det är därför inte lämpligt att ha en så grundläggande fråga som kommunens lokaliseringsbesked oavgjord under hela prövningen. En ordning där även positiva lokaliseringsbesked ska överklagas direkt kan medföra något längre ledtider men Energiföretagen bedömer att det i detta fall är motiverat.

Särskilt om ventilen 5 § 3 p. i förslaget till lag om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar

Energiföretagen anser att det i författningskommentaren tydligare bör betonas att det ska röra sig om mycket extraordinära omständigheter.

Ekonomisk kompensation för närboende

Energiföretagen bedömer att ekonomisk kompensation i någon form underlättar en fortsatt vindkraftsutbyggnad och att en sådan kompensation bör gå till de kommuner och lokalsamhällen som påverkas av vindkraftsetableringar.

Anledningen är att vindkraften haft och fortfarande står inför en stor utbyggnad och att påverkan från verksamheten är av ett sådant slag att någon form av ekonomisk kompensation framstår som lämplig. En ekonomisk kompensation underlättar tillståndsprocessen genom att göra kommuner och närboende mer positivt inställda till vindkraft än annars, samt stärker den lokala och nationella vindkraftsopinionen.

För de avtal om ersättningar som finns redan i dag har överenskommelserna tagits fram genom förhandlingar utifrån lokala förutsättningar i varje enskilt fall. Energiföretagen är tveksamma till om en reglering av ekonomisk ersättning är att föredra framför en frivillig uppgörelse.

Energiföretagen delar dock utredningens bedömning att det är viktigt att ersättningssystem utformas så att de blir enkla och effektiva och ersättningen bör helst gå till både organisationer som företräder lokala organisationer och i vissa fall även till berörda kommuner.

Konsekvensanalys

Energiföretagen delar utredningens bedömning att förslagen kommer höja effektiviteten i prövningen, stärka rättssäkerheten och öka förutsägbarheten. Energiföretagen anser att påverkan på kommunala självstyret är begränsad och att för flertalet berörda aktörer och intressen är effekterna av utredningens förslag små samtidigt som projektörer får en stärkt rättssäkerhet och risken för sena besked och förändrade bedömningar minskar de samhällsekonomiska kostnaderna. Med tanke på den stora klimatomställningen som samhället måste göra så är det viktigt att hushålla med såväl myndigheternas resurser som de företag som projekterar vindkraft. Det är positivt att inte resurser behöver läggas

på ärenden där en kommunal tillstyrkan tar tid att få till stånd, kommer sent i processen eller ändras.

Avslutande ord

Energiföretagen vill understryka det stora behov av fossilfri el som klimatomställningen kräver och att tillkomsten av ny elproduktion underlättas generellt. Sverige har goda möjligheter att etablera vindkraft och förslagen från utredningen gör att möjligheterna att ta tillvara dessa ökar väsentligt. Det är därför viktigt att utredningens förslag snarast genomförs.

Stockholm som ovan

Åsa Pettersson

VD

Lars Andersson

Ansvarig för vindkraft mm